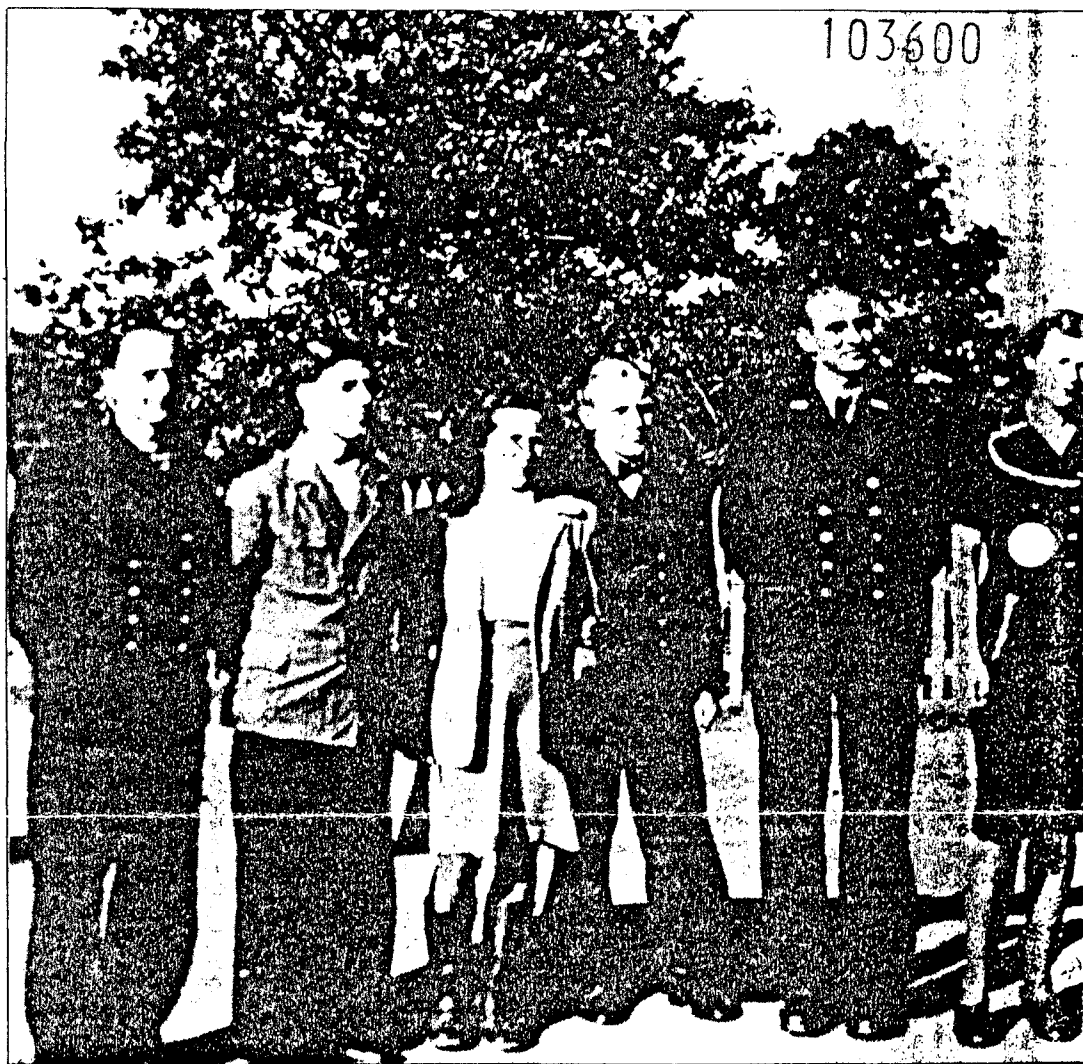

Krigsbruden Hanna Mothes fra Espå:

KRIGSBRUD:
En ung norsk
jente gifter seg
med en tysk ma-
rinesoldat. I P2
onsdag og NRK
Fjernsynet sam-
me kveld får vi
vite hvordan det
gikk med jente-
ne. (Foto: NRK)

Norsk, men uten statsborgerskap

Fredsåret 1945. En bil kjører opp den smale vegen til et lite gårdsbruk på Espå i Hedmark. Et hvitt flagg

vaier fra bilen. Sjåføren er tysk soldat, og kommer fra fronten for å hente sin norske kjæreste, Hanna.

De gifter seg. Slik fikk Hanna sin Heinz, men tapte sitt norske statsborgerskap.

AV
PER MAGNUSSEN

Vi treffer Hanna Mothes (65) igjen 43 år etter i P2's radioprogram «De mistet sitt norske statsborgerskap». Programmet

Programmet sendes i NRK TV onsdag kl. 20.05, og i NRK P 2: onsdag kl. 13.02.

sendes onsdag, og samme kveld viser NRK TV «Krigsbrudene» om samme tema: De norske kvinnene som giftet seg med tyske og østerrikske okkupasjons-soldater i 1940-45. Gjennom Riksborgsloven, vedtatt med tilbakevirkende kraft 17. august 1945, ble de fratatt sitt statsborgerskap.

Jeg er norsk

— Jeg er norsk, og det blir jeg til jeg dør, sier Hanna Mothes til journalist Anna Dahl Johnsen. Hun har sett nærmere på den skjebnen til sammen 1200 norske kvinner fikk. Kvinner som har

vært gift i DDR, i Vest-Tyskland og Østerrike, og som har hatt store problemer med de norske myndighetene bare de skulle besøke hjemlandet.

Hannas historie

Hanna Mothes traff sin nåværende ektemann i 1942. Den gang var hun 18 år. I 1945 giftet de seg. Etter å ha passert gjennom flere norske interneringsleirer ble de sendt tilbake til Tyskland, og bor nå i Karl Marx Stadt i DDR.

Til tross for gjentatte forsøk har ikke norske myndigheter villet gi henne statsborgerskapet til-

bake med mindre hun kommer hit og bor her i to år. Krigsbrudene stiller på lik linje med andre innvandrere. Bare boplikten er noe kortere.

Valutavansker

Det er spesielt vanskelig for kvinnene som bor i DDR. Ikke får de veksle til vestlig valuta, og utenfor DDR har ikke øst-tyske mark noen verdi.

— Dette opplever kvinnene som svært belastende. De må be slekt og venner om hjelp til sjøl den minste ting. I mange tilfeller er den nærmeste slekt og de nærmeste venner borte. De blir det

enda vanskeligere å be om penger, sier Anna Dahl Johnsen.

Trosset

Hanna Mothes har trosset de praktiske vanskene og er på besøk i Norge hvert eneste år.

— Når jeg dør vil jeg gjerne begraves i Norge ved siden av mine foreldre, sier Hanna Mothes til P2. Om hun får anledning til det er slett ikke sikkert. Hennes «forbrytelse» var at hun ble glad i en fiendesoldat. Over 40 år senere har i alle fall andre fått gjøre opp for sin holdning under krigen. Hanna straffes ennå.